

In ernstige
ogelijk uit-

ren op de
iding onzer
a meer dan
chicvorming
geen stads-
Hervormde
wenden. De
is vooral op
ons phleg-
maale mee,
oelen in 't
iten.

het hier een
ukken geldt,
volk van de
s neemt het
als in onze
en der Kerk,
en kerkelijk
evend klein
En omge-
n het open-
eld in onze
een krach-
zal het bij
aan, waar in
talisme reeds

et voor Rot-
n kloekke po-
del voor deze
in de prae-
chicvorming
in onze ste-
meenteleven
nede aan de
als buiten
eld gegeven
ing uitlokt.

rd ook on-
dat de heer-
leden is.

Universiteit
entink steeds
ontwikkeling
en toen hij
an Directeur
lang met veel
r geestelijke

n, die steeds
tich zelf nooit
aar die door
ersoon, door
en door zijn
wen van allen

kie voor de
erland geeft
e cijfers, die
ijk leven wel

draagt thans
gio met drie
ude Leye en
instituteering
kerken kwam
jaar op niet
moge 1911
Stilaand is

en is slechts
el te klein is
enen, vooral
ase stadsker-
likant noodig
erken, zodat
od kan ge-
zijn al deze
at een eigen
en, maar een
r beroeping
in nderen zullen
dikant noodig
atures nu is
at het aantal
mt.

ten 10 dienst-
emeritus ver-
enst afgezet;
van 16 predi-
slechts een
le praepar-
keten 3
lden, zodat
ten beschik-
tecijfer onder
oger geweest
ook al moet
ouden, ieder
nieuwe candi-
m in de be-
ranneer men
vacante ge-
het dalend
ologie zoowel
a zeker geen
dat spoedig
zal. Het zal
e a. s. Synode
e vraagstuk
Levensbelang

Dienaren des
de droefste

erken betreft,
er, die Prof.
raf, waarbij
plaatsen de
1890.

0 1890
73 48 265
41 58 781
70 16 425
78 25 927
86 27 413
55 17 525
56 57 187
73 86 125
55 22 119
56 10 478

12 370 263

Of de hier gegeven cijfers van 1910, die aan het Handboekje ontleend zijn, geheel te vertrouwen zijn, kan eerst blijken, wanneer de officiële cijfers van de volkstelling van 1910 zijn gepubliceerd. Neemt men echter aan, dat ze globaal genomen niet ver van de waarheid afwijken, dan blijkt hieruit, dat N.-Holland ongeveer op hetzelfde punt staan bleef en de Kerken in Friesland gedurende deze twintig jaar zelfs zijn achteruitgegaan in ledental. De andere provincies, vooral Zuid-Holland, leveren betere cijfers op, maar al bedraagt de totaalwinst over deze 20 jaar ongeveer 54.000 leden of 2.700 leden per jaar, feitelijk is dit geen voldoende vooruitgang. Volgens de statistiek toch neemt de bevolking in Nederland gemiddeld per jaar toe met 1,39 procent, en naar die verhouding zouden onze Kerken een jaarlijkse toename moeten hebben, alleen door surplus van geboorten boven de sterfgevallen, van ongeveer 5500 leden per jaar, of over de twintig jaar gerekend een ronde som van 110.000 leden; waar dan nog niet eens bij gerekend zijn de overgangen uit de Hervormde en andere Kerken. Zijn de boven gegeven cijfers juist, dan is er dus relatieve achteruitgang. Nu heeft ongetwijfeld het voortdurend afdruppelen van leden onze Kerken naar de Christelijke Gereformeerde Kerk aan dit verlies in hoofdzaak schuld. De statistiek van 1910 zal wel uitwijzen, dat de 50.000 leden, die aan onze zijde ontbreken, bij de Christelijke Gereformeerde Kerk te vinden zijn. Maar toch blijft het verschijnsel bedenkelijk. Vooral Friesland, waar onze Gereformeerde actie eens zoo krachtig en sterk was, stelt in deze eindcijfers ons te leure.

Nu deze dagen, naar aanleiding van de discussie over de subsidie aan de openbare leessalen, zoowel in de pers als in de Tweede Kamer de legende weer opdook, dat het Protestantisme als beginsel de vrijheid van onderzoek heeft geproclameerd en daarom ieder, die deze vrijheid aan banden zou willen leggen, in Roomsche wateren verzeilt, wordt het tijd, dat tegen deze legende met ernst wordt geprotesteerd.

Blijkbaar komt deze legende voort uit een verwarving van denkbelden, die alleen daaraan te wijten is, dat men de historie van het Protestantisme niet kent.

Het is nl. volkomen juist, dat het Protestantisme tegenover Rome de vrijheid van onderzoek ten opzichte van de Heilige Schrift ook voor den leek geëischt heeft. Acht Rome dat dit vrije onderzoek van de Schrift voor den leek gevaarlijk is, en bindt ze hem daarom aan de leiding der Kerk, die de Schrift heeft uit te leggen, — de Protestant houdt staande, dat God de Schrift aan elk geloovige tot onderzoek heeft geschonken en hij bij dit onderzoek in zijn conscientie aan niets anders gebonden is dan aan het Woord Gods zelf. Was er daarom sprake van, dat de Roomsche Kerk in ons land presie op de Overheid zou willen uitoefenen om de vrijheid van dit Schriftonderzoek aan banden te leggen, dan zou er zeker alle reden wesen om elk Protestant tegen dit roomsche gevaar in 't geweer te roepen.

Maar wie uit dit vrije onderzoek der Schrift afleidt, dat volgens het Protestantisme het vrije onderzoek van alle boeken en geschriften, hoe gevaarlijk hun inhoud ook voor het geloof of de zedelijkheid zou wesen, geoorloofd en zelfs plicht is, toont van de geschiedenis van het Protestantisme toch al zeer weinig te weten.

Onze protestantsche vaders hebben er steeds op aangedrongen bij de Overheid, dat deze toch wel zou toezien, dat er geen kettersche boeken onder het volk verspreid werden. Ze wilden, dat de Overheid zelfs een strenge censuur op de drukkers zou uitoefenen, en zorgen zouden, dat geen boek gedrukt werd, dat voor de religie of de goede zeden gevaarlijk was. Op de Synode te Dordrecht in 1618 kwam dit punt zelfs uitvoerig ter sprake, omdat men de bestaande plakkaats te zwak oordeelde. En niet alleen de Nederlandsche leden der Synode, maar ook de buitenlandsche afgevaardigden uit alle Gereformeerde Kerken van Europa drongen op scherpe maatregelen aan. Zoo stelden de Engelsche afgevaardigden voor, aan de Generale Staten te verzoeken, dat deze censores zouden aanstellen, die vooraf elk boek zouden keuren eer het ter drukpers ging. En Diodati, de afgevaardigde van Genève, verhaalde, hoe hij op een reis door Venetië gezien had, dat daar een afzonderlijk college van wereldlijke en geestelijke personen was ingesteld, aan wie de zorg voor het toezicht op de drukkerijen was opgedragen, en hij oordeelde, dat het goed zijn zou, wanneer zulke colleges overal werden opgericht. De maatregelen die in het Roomsche Venetië genomen, werden dus niet op grond van het „protestantsche beginsel“ afgekeurd, maar juist omgekeerd aan de protestantsche Overheid ten voorbeeld gesteld.

Natuurlijk is hiermede niet gezegd, dat we uit kracht van het „protestantsche beginsel“ de boekencensuur door de Overheid weer ingevoerd zouden willen zien. Al heeft de Overheid toe te zien, dat de vrijheid van drukpers niet misbruikt wordt om allerlei pornografische literatuur onder het volk te verspreiden, die vrijheid van drukpers zelf is ons een veel te kostelijk goed, dan dat we haar weer prijs zouden willen geven. Zelfs de vroegere kerkelijke boekencensuur, in onze Kerkenorde nog voorgeschreven, is praktisch onuitvoerbaar gebleken en daarom in onze Kerken gelukkig afgeschaft. In dat opzicht staan we op een ruimer en vrijer standpunt dan onze vaders.

Maar al zouden we niet gaarne de boekencensuur hetzij door de Overheid, hetzij door de Kerk weer ingevoerd willen zien, aan de andere zijde heeft de Overheid toch wel toe te zien, dat ze zelfs niet zijdelings door het verlenen van subsidie medewerkt, om allerlei boeken, die voor het Christelijk geloof schadelijk zijn, onder het volk te verspreiden. En hierom gaat het bij deze openbare leessalen. Want al heeten deze inrichtingen neutraal, wie ze van nabij kent, weet maar al te goed, hoe ze door het verspreiden van allerlei zoogenoemd populair wetenschappelijke werken het ongelooft bevorderen. Zelfs baat het al zeer weinig, of men naast deze moderne lectuur, om het neutraliteitsbeginsel te handhaven, ook enkele Christelijke boeken wil aanschaffen. Het tegengif, dat daardoor geboden wordt, neemt het gevaar van het gif niet weg. Want ook hier geldt: nitimur in vetitum, onze menselijke natuur neigt 't meest om wat verkeerd is te doen.

Het protestantsch beginsel van „vrijheid van onderzoek“ met de openbare leessalen in verband te brengen, is dus uit historisch oogpunt zeker onjuist, want onze vaders hebben niet de vrijheid van onderzoek alleen de Schrift bedoeld, maar nooit, dat ieder eenvoudig geloovige maar allerlei verkeerde en voor de religie schadelijke boeken zou mogen lezen; er achten ze het de roeping zoowel van de Overheid als van de Kerk, om het lezen van zulke boeken juist zooveel mogelijk tegen te gaan.

Dr. H. H. K.

Teegstafel.

1. C. L. F. VAN SCHELVEN, V. D. M. te WAGENINGEN. IN DEN KRUITDAMP. De vrijmaking van Oude en Nieuwe Weterings kerk verhaald, en van bijlagen en van aantekeningen voorzien. — J. Zomer, Drukkerij „Vada“, Wageningen. Fraai gedrukt, met breede marges langs de meer dan honderd bladzijden, in pompeus formaat, doet dit werk zeer voorname. Als titel ware zeker zoo iets als: TRACTAAT VAN DE REFORMATIE DER KERK VAN OUDE EN NIEUWE WETERING meer in stijl geweest, doch ook zeker minder tekenend dan het ietwat opzichtige: IN DEN KRUITDAMP.

Dr. VAN SCHELVEN, een der meest begaafde en bekwaame predikanten onder Kerk, heeft, zooals onze lezers bekend is, onder veel belangstelling en hooge waardeering, onlangs zijn zilveren jubileum gevierd. Het was toch den 11. Januari l.l. vijf-en-twintig jaar geleden, dat hij als predikant in de HERVORMDE GEMEENTE TE OUDE EN NIEUWE WETERING, werd bevestigd. Naar aanleiding van dezen gedenkdag gaf hij „om te voldoen aan de begeerte van vrienden en bekenden, en aan de behoefte van zijn eigen hart“ dit geschrift in het licht.

Het bedoelt „een oorspronkelijk, eenvoudig verhaal te geven van wat er vóór, bij en kort ná de vrijmaking van Oude en Nieuwe Weterings kerk plaats gevonden heeft“. De vrijmaking is dan de losmaking van de „synodale organisatie“, met wat daaraan vooraf ging en op volgde en alzo is dit werk een bijdrage tot de geschiedenis der DOLEANTIE.

Met begripelijke belangstelling heb ik de beschrijving van dit stuk uit de kerkelijke beweging van vóór vijf-en-twintig jaar, gelezen. Ik mag zeggen van a tot z.

Voor wie als ik tot de geestverwanten van den schrijver behoort — en uitallende voor hem schreef hij, — is de lectuur van dit fragment uit de vaderlandsche kerkgeschiedenis een genot.

Het is den auteur toch gelukt in zeer geïllustreerde stijl, waarbij de historische verhaalt, zonder van zijn karakter te verliezen, met zijn belletristisch-mooie wendingen en zijn uitingen van goedaardigen humor aan bekoorlijkheid wint, — een beeld te tekenen dat u het verleden weer klaar en duidelijk voor den geest brengt. En ook is hem gelukt te overwinnen het bezwaar, waartegen hij zoo opzag, „van zich zelf herhaaldelijk te moeten spreken“. Want al moest dit ook, wijl de Kerk van O. en N. W. onder leiding van haar jeugdigen herder en leeraar „het synodale juk alwip“, door — met voorbeelden in zijn verhaal steeds de noodige „objectiviteit“ te betrachten, doet Dr. VAN SCHELVEN het zonder dat het ook maar eenigszins hinderlijk is. Ik kan hem dan ook de verzekering geven, dat wanneer hij zijn vrouwen uitsprekt, „bij zijn vrienden genoegzaam bekend te zijn om niet als zoeker van eigen eer te worden beschouwd“, in die beschouwing, door dezen zijn literairen arbeid niets kan zijn gewijzigd. Het boek is en blijft op elke bladzijde een waarachtig verhaal der vrijmaking van O. en N. Weterings Kerk. Een korte en zakelijke te boekstelling van feiten. Zelfs waar de schrijver, in het eerste hoofdstuk: OEFENSCHOOL, vertelt van zijn oefenschool, welke hij had in BELGIË, als zoon van dien Vader, die daar onder de roomschen, te midden van strijd en vervolging „evangeliseerde“, — treedt in dat verhaal de leerling der oefenschool achter de school zelf terug.

Er gaat van dit voor de kerkelijke beweging der DOLEANTIE zoo bestelde boek een besielende kracht uit. Het sterkt in de overtuiging, dat de stuwkracht tot deze beweging niet maar uit de menschen, maar uit God is geweest. En in die overtuiging sterkt het niet alleen hen, die aan deze beweging hebben deelgenomen, maar kan het ook sterken een jongere generatie, welke er alleen maar de vruchten van geniet.

De wensch, die bij velen onder ons meer dan eens opkwam, om een jonger geslacht bekend te maken met wat voor nu 25 jaar is geschied, vindt in dit werk van WAGENINGEN'S prediker, althans voor een deel, zijn vervulling. Voor een deel en wel voor een zeer belangrijk deel. Want dit werk verhaalt ons hoe de vrijmaking van WETERINGS Kerk gepaard ging met 'n strijd, die daár veel zwaarder is geweest en heel wat meer offers gekost heeft dan op menige andere plaats van ons land. De titel dien Dr. VAN SCHELVEN voor zijn boek koos, is bij al zijn opzichtigheid, zoo als ik reeds opmerkte, dan ook tekenend.

Dan, „de kruiddamp trok op“, zegt de schrijver, en weldadig doet het aan wanneer hij daarop laat volgen: „de hartstocht in den strijd bedaalde, het persoonlijk in den strijd viel weg; het terrein, waar (met behoud van zelfstandigheid in opvatting van het kerkelijk leven) de Christenen elkaar ontmoeten en met elkander werken kunnen en móeten, werd weer gezocht en betreden.“

Uit dit woord toch spreekt een verre zijn van enghartig kerkisme, gelijk een verre zijn van valschetims uit dat andere spreekt: „strijdvaardig voor de zuiverheid van leer en regering in Christus kerk hoop ik onverflaafd tot mijn laatste snik toe te blijven.“

Werde deze feestgave den jubilaris, die op zoo jeugdigen leeftijd een der „Vaders van de Doleantie“ werd en met zijn rijke gaven en gloed van overtuiging nog staat in al de volheid

zijn kracht, door ons gereformeerden met erkentelijkheid aanvaard.

2. HENRI BEETS. TRIUMFEN VAN HET KRUIS. Schetsen der zending onder de heidenen van alle eeuwen en allerlei landen voor ons Hollandsch volk geteekend. — I. B. Hulst, Grand Rapids, Michigan, U. S. A.

Mét zijn boek over ABRAHAM LINCOLN dat ik hier de vorige week besprak, zond Dr. BEETS mij dezen bundel schetsen uit de zending.

De meesten der schetsen zijn door hem geschreven voor het blad „DE WACHTER“, de andere speciaal voor dit boek.

Het eigenaardige van dit werk is dat het zijn lezer een overzicht van heel de geschiedenis der christelijke zending biedt. De schrijver heeft daartoe zijn stof in vier afdelingen verdeeld.

Na de Apostolische zending geeft hij eerst schetsen uit DE OUDE GESCHIEDENIS DER ZENDING (100-800), dan uit de MIDDELEEUWSE ZENDING (800-1500), verder uit de NIEUWKE ONSCHIEDENIS DER ZENDING (1517-1793) en eindelijk uit de NIEUWSTE GESCHIEDENIS DER HEIDENZENDING (1793).

Heeft het alzo betekenissen als algemeene geschiedenis van de zending, het is voor vele lezers inzonderheid van belang door de schetsen die het geeft uit de zending „der gereformeerde Afrikaanders in het donkere werelddeel“; uit die der „Gereformeerde Kerk in Amerika“ in Azië en der „Chr. Geref. Kerk“ onder de Indianen.

Als leermiddel voor verdere zendingstudie laat de schrijver een lijst van werken voorafgaan, die tot op dezen tijd is bijgewerkt.

Het boek laat zich aangeaan lezen, en zal voor menig lezer ten onzent, ook al is de arbeid der zending hem niet geheel vreemd, inzonderheid wat de laatste afdeling betreft, zijn kennis kunnen verrijken.

3. DR. G. A. Nauta. NEDERLANDSCH LEESBOEK. 1ste deel. Sneek, J. F. van Druten, 1911.

Dit werk wil voorzien in de behoefte aan 'n leesboek, aan 'n chrestomathie voor de hogere inrichtingen van Christelijk onderwijs ten onzent. Bepaaldelijk is gedacht aan christelijke gymnasia, hogere burgerscholen, kweekscholen en normalessen.

Mét Dr. G. A. Nauta, Afondissements Schoolopziener, belasten zich de heeren J. GRAS, Directeur der Kweekschool met den Bijbel te Gorinchem, G. MEIMA, Leeraar aan de Kweekschool met den Bijbel te Groningen, en J. STRIKWERDA, Hoofd der Bijb. School en Directeur der Bijb. Normalessen te Badum, met de samenstelling van deze bloemlezing.

Het te deel, dat onlangs bij VAN DRUTEN te Sneek van de pers kwam, bevat, naast stukken proza en poëzie van oudere en jongere tijdgenooten, slechts enkele versen van CATS en BILDERDIJK en één van HUYGENS. Volgende deelen zullen zeker van onze „klassieken“ meer brengen. Het dunkt mij een goede greep dat in dit leesboek ook 'n enkele psalm, in verschillende berijmingen, is opgenomen.

Een lijst van „aantekeningen“ ter verduidelijking van enkele woorden en „iets over maat en rym“ is aan dit deel toegevoegd.

G.

Officiële Berichten.

L. S.

De raad der Geref. Kerk te Heerjansdam deelt bij deze mede aan heren collectanten, die voor kerk, school of tenig ander doel in de gemeente wenschen te collecteren, dat zij zich met dergelijke verzoeken minstens drie weken van te voren tot den kerkeraad hebben te wenden.

Namens den kerkeraad:

M. A. VAN PERNIS, praeses.
I. DE HAAN, scriba.

Kort verslag van de vergadering der classis Amersfoort 10 Jan. 1911.

Bunschoten A vraagt advies over het met den trein naar huis vertrekken van de visschers bij hun aankomst op Zondag. De classis adviseert met gemeen goedvinden, dat deze zaak door ieder zelf beoordeeld worde door zijn geweten, en dat de kerkeraad arbeide aan en opwekke tot verheldering en heilijging van dit geweten.

Speet dankt de classis voor haar steun in vorige jaren, en wil trachten zonder classicaal steun rond te komen.

De Zendingdeputaat rapporteert, dat de uitgaven voor den missionairen dienst hooger worden, en dringt op vermeerdering van inkomsten.

Vacatureberichten. Maartensdijk: Jan. v. Andel; Febr. Knoll; Maart. Houtjes en Teerink; April. Laning. Renswoude: Jan. Donner; Febr. Koppe; Maart. Den Hengst en Schoonhoven; April. Voigt.

Op last der classis:

H. A. VAN ANDEL.

Baarn, 12 Jan. 1911.

Buitenland.

Engeland. Philip Mauro over het spreken in tongen.

De bekende Philip Mauro, de Engelsche koopman die zoo krachtig werd bekeerd en sedert zulk een machtig getuigenis van Christus deed hooren, heeft zich in een Engelsch blad uitgeproken over het spreken in tongen. Wij achten zijn opstel wel de moeite waard om het onzen lezers mede te deelen, vooral daar de s.g. Pinksterbeweging zoo steeds voortduurt en in vele Christelijke kringen beroering veroorzaakt.

Mauro zegt in de eerste plaats, dat het niet noodig is, dat hij zijn gevoelens uit over de vraag of er in den tegenwoordigen tijd menschen gevonden worden die de gaven der tongen bezitten; hij wil liever de geheele zaak beschouwen in het licht van 'n Corinthe, daarbij aannemende dat er tegenwoordig een kring van geloovigen is, gelijk die er in Paulus dagen was, waaronder openbaringen des Geestes, voornamelijk het spreken in tongen, voorkomen.

Aannemende dat dit het geval is, wat staat ons dan te doen? Moeten wij allen naar het ontvangen van deze gave staan? Moet men alles op zijde zetten, totdat ieder den zoogenoemden „doop“ met de bevestiging daarvan, het spreken in tongen, heeft ontvangen? Wij mogen er ons van overtuigen dat de H. Schrift ons het antwoord op die vragen geeft, en dat antwoord willen wij zoeken.

Voorts beoogt de schrijver het volgende: Men kan het betwijfelen of het tegenwoordige spreken in tongen een gave is van den Heiligen Geest, maar men kan het niet in twijfel trekken

dat die gave met andere aan de Corinthiërs waarlijk geschonken is. Maar nu doet zich de vraag voor: als men de gave van het spreken in tongen ontvangen had, was het dan bewezen dat hij die ze ontvang, het hoogste stadium in den geestelijken wasdom had bereikt? De brieven aan de Corinthiërs toonen duidelijk aan, dat juist het tegenovergestelde het geval was; en dit feit springt ons des te meer in het oog, wanneer die brieven vergeleken worden met die van den apostel welke aan andere kerken geschreven werden. Dan komen wij immers tot de slotsom, dat deze gemeente in een vleeschelijken toestand verkeerde en dat zij, wat geestelijke ontwikkeling betreft, in den kinderlijken leeftijd was. Het was er ver van af, dat de apostel aan die gemeente de hoogten en diepten van de dingen Gods kon bekend maken, hij kon haar alleen de eenvoudigste waarheden openbaren, die de geloovigen „als pasgeboren kindkens“ vermochten te verstaan. Hij spreekt tot hen: „Eo ik, broeders, kon tot u niet spreken als tot geestelijken, maar als tot vleeschelijken, als tot jonge kinderen in Christus. Ik heb u met melk gevoed en niet met vaste spijs; want gij vermoocht toen nog niet; ja gij vermoogt ook nu nog niet.“

Voorts is het duidelijk dat wanneer Paulus aan de Efesiërs, Philippensen, Colossenzen en andere kerken schrijft, hij er niet op aandringt, dat zij de gaven zullen zoeken die in de kerk van Corinthe gevonden werden. Dit zou hij ongetwijfeld hebben moeten doen, als de leer van onze broeders van den „Spaden regen“ gerond was. Hij vermaant hun wel „te zoeken de dingen die boven zijn“, te wandelen waardiglijk de roeping waarmede zij geroepen zijn“; „met alle naarstigheid zoekende te behouden de eenigheid des Geestes in den band des vredes“, te vergeten de dingen die achter zijn, en zich uit te strekken naar de dingen die voor zijn.

Aan de geloofvinden te Efese, Colosse en elders, die meer gecultiveerd waren in het geloof dan die van Corinthe, en die in een atmosfeer ademden welke meer gelijkmatig en meer vrij was van opwinding en afdeling, kon de apostel de hoogten en diepten van de openbaring Gods, de voorrechten van de heiligen en hunne hemelsche zegenen in Christus, den onuitsprekelijken rijkdom van zijn genade, de onwaardeerbare schatten van wijsheid en kennis die in Hem verborgen zijn, de volheid van Hem die alles en allen vervult, mededeelen.

Men kan iemand niet verwijten, noch op natuurlijk, noch op geestelijk gebied, dat hij een kind is, behalve wanneer die omstandigheid te wijten is aan gestoorde ontwikkeling, gelijk in Hebr. 4: 12-14. Evenwel is de kinderlijke staat een feit waarmede men heeft te rekenen. Er zijn dingen die „eens kinds“ zijn, welke goed zijn voor hen, die in een kinderlijken staat verkeeren; maar zij die volwassen zijn, moeten daarin niet getrokken worden. Het is niet de bedoeling des Heeren, dat de geloovige altijd een kind blijven zal en dat hij altijd beperkt zal zijn, gelijk het geval is met hem die in Hebr. 8 bestraft worden, tot „de eerste beginsen der woorden Gods“. Het is veeleer de bedoeling des Heeren, dat hij „tot de volmaaktheid zal voortvaren“, d. w. z. dat hij tot volen wasdom zal geraken.

Dit komen tot volen wasdom sluit o. a. in, dat men „de dingen die des kinds“ zijn, te niet doet; en de Schrift schijnt daaronder te rekenen het spreken in een onbekende taal en over het algemeen zulke gemeenbewegingen als door onze „Spade Regen“-broeders zoo vurig gezocht worden en waarover door hen die ze verkregen, met zulke kinderlijke ingenomenheid wordt gesproken en waarmede de bladen van zoo menig tijdschrift gevuld zijn. Men zou uit den inhoud van sommige dieser bladen kunnen afleiden, dat niets zoo belangrijk voor de kerk des Heeren is, als te hooren „hoe broeder A. of zuster B. zijn of haar Pinksteren gekregen heeft“ en wat hunne gewaarwordingen in die oogenblikken geweest zijn. Niets is voor een kind, zelfs in tijden waarin het huisgezin een ernstige crisis doormaakt, zoo belangrijk als hetgeen het zelf doet en zijn eigen dingen. Wij veroordeelen dit doen en die dingen niet; maar wij houden vast dat zij „eens kinds“ zijn en wij oordeelen, dat in zulke perioden van crisis het zeer ongepast is daarop de aandacht van het gezin te vestigen.

Het is ook goed dat wij 1 Cor. eens wat meer in bijzonderheden nagaan.

In het begin van zijn brief Paulus wijst op het feit, dat er verdeeldheid en strijd onder de Corinthiërs bestond (1: 10-12) en deze verdeeldheid kwam voort uit de oneigheid om een leider boven een anderen voorganger te volgen. Die leiders waren niemand minder dan de apostelen, zelfs bewaarde een partij, dat zij van Christus was. Maar dit maakte dat de verdeeldheid des te erger was. De oneigheid om een leider te volgen en hem tot middelpunt van eene secte te maken is, volgens de Schrift, het bewijs van een vleeschelijke gezindheid; immers vraagt de apostel: „Want wanneer de één zegt: Ik ben van Paulus, en een ander: Ik ben van Apollos, zijt gij niet vleeschelijk?“

In het tweede hoofdstuk vinden wij de belangrijke verklaring, dat de geestelijke dingen alleen door den geestelijken mensch kunnen verstaan worden. Die dingen kunnen niet door het natuurlijk verstand begrepen worden. Er zijn zaken die God bereid heeft voor hen die Hem liefhebben; die geen oog heeft gezien, noch een oor heeft gehoord, die niet in het hart van den mensch zijn opgekomen. Deze dingen waren aan Paulus openbaar door den Geest Gods; maar hij kon ze niet mededeelen aan de onrijpe heiligen te Corinthe, die zich bezig hielden met de dingen die geelen (teekenen en wonderen) en gehoord worden (tongelen en uitlegging van tongen), en die deze gaven van zoedant gewicht achtten, dat daarnaar, met voorbijgang van al het andere, moest gestreefd worden. Want, zegt de apostel: „Ik kon tot u niet spreken als tot geestelijken.“ Daarom had hij hen gewegen over „de diepten Gods“.

In hoofdstuk 1 vinden wij, dat het den Corinthiërs „aan geen gave ontbrak“ en dat zij „verwachtinge waren de openbaring van den Heere Jesus Christus“, doch met dat al waren zij zuigelingen in Christus, en verder wordt er over hun nauwer en verdeeldheid gesproken. Zij waren wel „in Christus“ en daarom rustten zij op het eenige „fundament“, maar het was noodig dat zij er op zouden letten, hoe zij op dat fundament bouwden. Zij liepen gevaar dat al hetgeen zij gebouwd hadden, bij de wederkomst des Heeren, waarop zij wachtten, zou blijken hout, hooi en stoppelen te zijn, een prooi voor de verwoestende vlammen.

Ons dunkt dat de mannen en vrouwen ook in ons vaderland, die de s.g. Pinksterbeweging volgen, wel dit woord van Philip Mauro in overweging mogen nemen. Het is dunkt ons afdoende.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

DEN STRIK ONTKOMEN.

I.

DE ZANGER.

Uw Herder zal niet slapen.
MARNIX.

De maand Oktober van het jaar 1558 was aangebroken, de voorbode van wind en storm, in een van nog vreeselijker stormen vervulden tijd. Heerschte er overal in Europa gisting en beroering, niet het minst deed zich de schok, ontstaan uit het samentreffen van wat kwam en wat verging, bespeuren in het bij vergelijking nog altijd vrije Engeland. 't Was het laatste jaar der regering van Maria „de bloed-dorstige“, die zoals zeker geschiedschrijver zegt, in het graf dalen zou „van allen gebaat en veracht“. Wat baatte het de ongelukkige koningin een echtgenoot te hebben als Philips van Castilië, die zestigduizend kronen, de Nederlanden, Bourgondië, Milaan en Napels als bruidschat met zich bracht, met al de pracht en heerlijkheid waarvan zij, de dochter van Catharina van Arragon, bij de aanvaarding van 't bewind had gedroomd? Daar rustte op haar regering een vloek, de vloek van Hem, in wiens oog de dood zijner gunstgenooten kostelijk is. Hij was het, die zijn hand verhef tegen een vorstin, wier toenaam genoeg bewijst hoe zij handelde tegenover onderdanen, wier eenige misdaad het was, Christus boven den paus en Gods Woord boven de dwaling te verkiesen.

En voor dezen was het toen een tijd van benauwdheid en vrees; zij vulden bij honderden de enge, donkere gevangnissen, die ze vaak slechts verlieten om te gaan naar het schavot, gekleurd zelfs met het bloed van een koningin, lady Jane Gray.

Op een killen, neveligen herfstavond van bovengenoemd jaar wandelde een man met stevigen tred den grooten weg op, die naar de oude bisschopstad Ducham, en verder noordwaarts over New-Castle naar Schotland voert. Hij was iemand van middelbaren leeftijd en een forsche gestalte, die echter bijna geheel verborgen werd door een langen, donkerkleurigen mantel, welk kleedingstuk bij het wachtege seker geen weelde kon genoemd worden. Het stof dat zijn gewaad bedekte deed vermoeden, dat hij een lange voetreis gemaakt had, waarvan een dikke, van anderen met ijzer bezaalde wandelstok mede 't bewijs leverde. Hij scheen of met den weg zeer goed bekend, of in diepe gedachten verzonken te zijn; althans hij wandelde met gebogen hoofd en neergelagen blik voort, als iemand die, van 't dool zijner reis gewis, zich om den weg niet bekommerd. Slechts enkele malen liet hij den blik, zoover de nevel zulks toeliet, over den omtrek weiden, en stapte dan weder even vlug voort.

Het begon reeds donker te worden toen de reiger, op een hooger gelegen gedeelte van den weg gekomen, stilhield. Hij wierp een snellen blik voor zich uit, en toen, als om krachten te verzamelen voor het eindweegs dat hem nog restte, wierp hij zijn staf in 't gras, en zette zich neder. Met den rug tegen een boom leunend, haalde hij een oud versleten boek uit den zak, en met moeite nog de woorden lezende, zoog hij zachtkens:

The Lord shall be my dwelling place

And my Comforter be.
Though dark my path, He giveth me light,
And all my joy is He.

If Thou beest nigh I shall not fear,
Begin with Death and Hell.
For all my foes Thou dost destroy:
Thy glory I shall tell!

De laatste tonen van het lied waren over de vlakte weggestorven, en de reiziger maakte zich gereed verder te gaan, toen hij bemerkte dat men hem beluisterd had. Op weinige schreden afstands stond een onbekende, die blijkbaar gewacht had tot het gezang uit was, om voorwaarts te treden.

„Goeden avond, heerschap“, sprak deze, met een stem die een jeugdigen leeftijd verried, terwijl hij eenigszins verwonderd de welgebouwde en indrukwekkende gestalte des zangers beschouwde.

„Goeden avond, vriend!“ antwoordde de vreemde minzaam, „gij hebt naar mijn gezang geluisterd“.

„Vergeef mij, ik vond de woorden die ik verstaan kon, zoo heerlijk schoon.“

„Zoo gij ze waar vindt, zal het nog beter zijn; maar ik bespeur u een genoegeen te hebben gedaan, wil gij er mij ook een doen?“

„Zeker.“

„Hoe ver ligt Caldon-house nog van hier?“

„Caldon-house! moet ge daar zijn! daar woon ik zelf van mijn vroegste jeugd af.“

„Wat“, hernam de vreemde verwonderd, „zijt gij dan Richard Hainsley?“

„Ik ben zijn zoon; maar zeg me eens, heerschap, wat gaat ge bij ons doen?“

„De reiziger zag den jonkman een oogenblik

scherp aan, als wilde hij onderzoeken, of hij hem vertrouwen kon; toen antwoordde hij bedaar:

„Gij hebt ongetwijfeld vroeger, of thans, van Lawrence Ruther gehoord, die om de belijdenis der waarheid, die in Christus is, onder koning Hendrik het land ontvluchten moest, en eerst in de laatste jaren van koning Eduard terugkeerde. Sedert koningin Maria regeert is de vervolging tegen hem opnieuw begonnen, want hij wilde zijne broeders niet verlaten, maar hen sterken in den strijd, door de prediking des Evangelies. Hij heeft de speloken ter woning en het gras des velds ten leger gehad, zijn leven is een handbreed, maar door Gods genade staat hij tot op dezen dag.“

„Komt ge ons van hem een boodschap brengen?“ vroeg de jonkman verbaasd.

„Ik ben Lawrence Ruther“, was het ernstige antwoord.

Er ontstond een oogenblik stilzwijgen. Ruther brak het af met de vraag: „Zoudt ge mij thans willen zeggen, hoe ver uw woning van hier ligt, ik heb haast. De reden van mijn komst zal u later duidelijk worden.“

„Vergeef mij, ik dacht er niet meer aan. Wel had ik veel van u bij gerucht vernomen, maar allerminst verwacht u straks onder ons dak te zien. Het spijt mij, dat ik u niet kan vergezellen, want zoals gij bespeurd zult hebben, moet ik even den anderen kant op. Gij</